

Pályázati adatlap
Helyi kiadványok támogatására kiírt 2017. évi pályázathoz

1. Alapadatok

Pályázó neve: Régiségbúvár Ifjúsági és Kulturális Egyesület

Pályázó képviselője: Mester Edit

Bírósági nyilvántartási száma: TE 3217

Elérhetősége: cím: 2040 Budaörs, Jókai u. 9/b.

telefon: 30-376-6699

e-mail cím: mester.edit@upcmail.hu

Születés hely, idő: *

Anyja neve: * Szem. ig.szám*:

Számlavezető pénzintézet neve: UniCredit Bank

Bankszámlaszáma: 10918001-00000053-09090000

Adószám: 18693221-1-13

Pályázót befogadó szervezet - kiadó: (amennyiben a támogatott kiadvány kiadását ők vállalják fel)

Neve:

Címe:

Adószáma:

Számlavezető bank:

bankszámlaszám:

Tervezett kiadvány

szerzője: dr. Mester Edit, Vasszi Réka

Címe: Legyél Te is régész! Felfedezőfüzet az ókorban

Megjelenésének időpontja: 2017. október 15.

Példányszáma: 500 db

2. A kiadvány megjelenítésének költségvetése

BEVÉTELEK		KIADÁSOK	
Tételek megnevezése	Összege (Ft)	Tételek megnevezése	Összege (Ft)
Igényelt önkormányzati támogatás	300.000	Nyomtatási költség:	300.000
Önrész	100.000	Nyomdai előkészítés:	100.000
Értékesítésből származó bevétel	0		
Bevétel összesen:	400.000	Kiadás összesen:	400.000

(Egyéb bevételek: más pályázaton nyert összeg, adomány, egyéb támogatás, stb. Kiadások: szerkesztés, nyomda előállítás költségei, anyaggyűjtés, lektorálás stb.)

A tervezett önrész összege, mértéke 100.000 Ft 33 %.

Más helyre is pályázik-e ezzel a kiadvánnyal? igen nem

Ha igen hová és milyen összeggel:

Kapott-e ehhez a kiadványhoz más helyről is támogatást? Igen nem

Ha igen honnan és mennyit:

Dátum: 2017.05.17.

dr. Mester Edit
Pályázó – képviselő aláírása
Régiségbúvár Ifjúsági és Kulturális Egyesület
2040 Budaörs, Jókai u. 9/b.
Tel.: 06-30-376-6699
www.regisegbuvar.hu
Adószám: 18693221-1-13
Bankszámlaszám: 10918001-00000053-09090000

* Az alapadatok esetében csak magánszemély tölti ki.

370.66.66
E. 4/23/2017

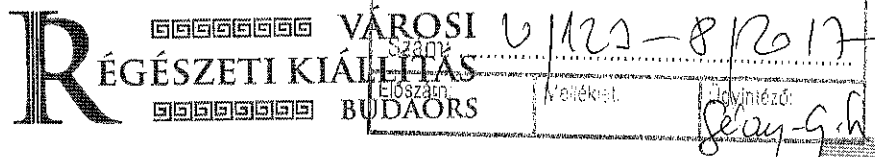
POLGÁRMESTERI HIVATAL
BUDAÖRS

Ztv. 2017. 05. 26

Iktatva: 2017 MAJ 29.

IKTATÁSRA ÉRKEZETT

2017 MAJ 29.

KIADVÁNY PÁLYÁZAT 2017

dr. Mester Edit, Vasszi Réka

Legyél Te is régész! - Felfedezőfüzet az ókorban

**Múzeumpedagógiai munkafüzet
Városi Régészeti Kiállítás gyűjteményéhez**

Formátuma:

vágott méret: B/5

oldalak száma: összesen 20 (16+4)

borító : 200 gr, 4+4

belívek: 135 gr 4+4

kötészet: irkatúzás

Darabszám: 500 db

A kiadvány célja:

Együttműködve a Budaörs múltját évtizedek óta kutató néprajzi és történeti múzeumokkal, civil szervezetekkel és magánszemélyekkel szeretnénk egy könyvsorozatban bemutatni Városunk gazdag kulturális örökségét és virágzó jelenét. A tudományos alaposság mellett fontos célunk, hogy könnyen áttekinthető, képekkel gazdagon illusztrált publikáció kerüljön az érdeklődők kezébe.

Az első kötet ("Antik gyökereink" címmel, 2014-ben jelent meg) az őskortól a középkor végéig mutatja be a város múltját, a második kötet az országos jelentőségű római kori leleteket, a kocsisírokat dolgozza fel (2016). A későbbi kötetek a német telepesek megérkezésétől kezdődően az újkor történetét és a modern város megszületését és jelenét mutatnák be. Egy rövidített változatot angol és német nyelven is szeretnénk megjelentetni.

A munkában a következő intézmények vesznek részt: Jakob Bleyer Német Nemzetiségi Helytörténeti Gyűjtemény, gr. Bercsényi Zsuzsanna Városi Könyvtár, Pest megyei Múzeumok Igazgatósága, Magyar Nemzeti Múzeum, Budapesti Történeti Múzeum.

A jelen pályázatban megjelentetni kívánt kötet az állandó régészeti kiállítás anyagához kötődő múzeumpedagógiai munkafüzet, amely az általános iskolásoknak készült. A munkafüzet nevelési célja a történelem iránti érdeklődés felkeltése, új információk átadása a régészeti leletek segítségével. Az őskori, római és középkori emberek életének bemutatása játékos formában. A sok kép és rekonstrukciós rajz segít az élményszerű eligazodásban a kiállítás termeiben és a polcokon lévő sokféle tárgy között. A feladatok játékosak, könnyen érthetőek, a jelmezes élő történelemórák kiegészítésére szolgálnak, de önálló munkára is használhatóak.

A munkafüzethez készült egy multimédiás számítógépes program is, amelyhez tableteket vásároltunk, hogy a gyerekek végig tudjanak vele sétálni a kiállításban és ezeken is megoldhassák a feladatokat. A munkafüzethez képest ebben a verzióban filmek, animációk,

zenék, magyarázó szövegek és másfajta típusú feladatok is beilleszthetőek voltak, illetve ezek a tapasztalatok alapján folyamatosan fejleszthetőek.

A Kesjár Csaba Ált. Iskola két harmadik és 2 negyedik osztálya márciusban ki is próbálta a multimédiás rendszert és a munkafüzetet is, aminek végén egy ellenőrző feladatlapot töltöttünk ki velük a foglalkozás után és egy héttel később az iskolában. A vizsgálatban kíváncsiak voltunk arra, hogy melyik módszer a hatékonyabb az információk átadásában.

Szakmai referenciák:

A Városunk történelmi és természeti értékeiről készítettünk már számos könyvet, amelyhez az általános iskolásoknak több munkafüzet is kapcsolódik:

- Mester Edit, Filipiszky István: Budaörs múltja a kezdetektől 1719-ig (1998, Budaörs)
- dr. Ottományi Katalin, dr. Mester Edit, Mráv Zsolt: Antik gyökereink. Budaörs múltja a régészeti leletek fényében (2005, 2006, Budaörs)
- dr. Mester Edit, Mester Rudolf, Lechner Judit: Utazás a múltba. Munkafüzet a régészeti park felfedezéséhez és az erdei iskola természeti szépségeinek megismeréséhez (2006 Budaörs)
- dr. Mester Edit, Lechner Judit, Bárd Barbara, Korbuly Ádám, Hoós Edit, Karol Kosa, Beáta Udvardi, Petronella Bernáth: Természeti értékeink. Útikalauz Budaörs-Kisújfalu (Nova Vieska), valamint 2 munkafüzet az ált. iskolák alsó és felső tagozatosai számára (2006, Budaörs)
- Régészeti parkok Magyarországon. Tudományos konferencia és bemutató napok. Tanulmánykötet, szerk. dr. Mester Edit (2008, Budaörs)
- dr. Mester Edit, Lechner Judit: A csodaszarvas nyomában. Nomád ökosuli munkafüzet az általános iskola 1-4. osztály számára (2012, Budaörs)
- dr. Ottományi Katalin, dr. Mester Edit, Mráv Zsolt: Antik gyökereink. Budaörs múltja a régészeti leletek fényében (2014, Budaörs)
- dr. Mester Edit, Kovács Judit: Sólyom szárnyán. Nomád ökosuli munkafüzet az általános iskola 5-8. osztály számára (2015, Budaörs)
- dr. Mráv Zsolt, dr. Mester Edit: Túlvilági utazás. Kocsi- és lósírok a budaörsi római település temetőjében (2016, Budaörs)

A kiadás ütemezése és terjesztése:

Nyomdai előkészítés: 2017. szept.1-ig

Nyomtatás: 2017. október 15-ig

Terjesztés: díjtalanul a város kulturális és oktatási intézményeiben

Melléklet: A munkafüzet tervezete és 2 db nyomdai árajánlat:

Dicentra Kft. 2040 Budaörs, Károly K. u. 88.

BírAnn Print Kft. 2330 Dunaharaszti, Templom u. 8.

Támogatásukat előre is köszönjük.

Budaörs, 2017. május 17.

Tisztelettel:

dr. Mester Edit
Régiségbúvár Egyesület

dr. Mester Edit
Budaörsi Művelődési és Kulturális Egyesület
Budaörs, Jókai u. 9/B
Tel.: 06-23-415-428
Fax: 06-23-415-428
www.budaoersi-muevelodesi-es-kulturalis-egyesulet.hu
Adószám: 18863221-1-13
Bankszámlaszám: 10918001-00000053-09090000

Date: 2017. márc. 21., K, 8:24

Subject: Múzeumpedagógiai füzet B5 árajánlat - Mester Edit részére - Dicentra

To: Edit Mester <dr.edit.mester@gmail.com>

Kedves Edit!

Küldöm a **B5 méretű** füzetre vonatkozó árajánlatunkat:

termék: FÜZET színes

méret: álló B5

oldalak száma: összesen 20 (16+4)

borító : 200 gr, 4+4

belívek: 135 gr 4+4

kötészet: írkatűzés

mennyiség: 500 db

ára: 455 Ft + Áfa/db, összesen: 227.500 Ft + Áfa

Üdvözlettel:

Gyertyás Szilvia

reklámkivitelezés

ügyfélkapcsolati munkatárs

Dicentra Reklámstúdió

Cím: Budaörs, Károly király u. 88.

Telefon: 06-23-428-353, 06-23-428-354

dicentra.hu

BírAnn Print Kft.
2330 Dunaharaszti, Templom u. 8.
Számlaszám: MKB-10300002-10482300-49020018
Adószám:12254701-2- 13

Tisztelt dr. Mester Edit, Városi Régészeti Kiállítás, Budaörs!

A megkeresésére a következő árajánlatot küldjük:

A mű címe: **dr. Mester Edit, Vasszi Réka**
Legyél Te is régész! - Felfedezőfüzet az ókorban

Méret: B/5
Borító : 200 gr, 4+4
Belívek: 135 gr 4+4
Terjedelem: 20 oldal
Kötészet: tűzés
Darabszám: 500 db

Tipográfia, nyomdai előkészítés:	150.000 Ft+ Áfa, azaz 190.500 Ft
Nyomdai kivitelezés:	275.000 Ft+ Áfa, azaz 349.250 Ft
Összesen:	539.7500 Ft

Kelt: Dunaharaszti, 2017. április 05.

Tisztelettel: Kánai József

Kedves Barátunk, felfedezőjárunk!

Köszöntünk a **Városi Régészeti Kiállítás** interaktív múzeumpedagógiai programjának résztvevőjeként.

A Budaörs területén évtizedek óta folyó régészeti feltárások és helytörténeti kutatások gazdag eredményei lehetővé tették, hogy településünk több ezer éves múltját egy állandó régészeti múzeumban mutassuk be a nagyközönség számára. Budaörs Város Önkormányzatának támogatásával az önálló intézmény 2002-ben nyitotta meg a kapuit. A kiállítás területben a Budaörs területén előkerült régészeti leletek legérdekesebb és legértékesebb darabjait, valamint rekonstrukciókat és maketteket tekinthetnek meg a Kedves Látogatók. Sok-sok képi dokumentáció és tapintható kiállítás segít az érdeklődőket a közel 7000 év beutazásában. A kiállítás mellett a múzeumpedagógiai termünk is sok érdekes programot kínál. Az Emberei Értőforrások Minisztériumának pályázatán elnyert forrásból elkészült teremben egy igazi időutazáson vehetnek részt a Látogatók, ahol nemcsak a festett falak, hanem a korabeli bútorok és használati tárgyak is kézzel fogható közelségben vannak.

Munkatársaink egy interaktív múzeumpedagógiai programhoz kapcsolódnak, amelyet a honlapunkon keresztül (<http://regeszeti.muzeum.hu/pages/home/regeszeti-kiallitas/interaktiv-kiallitas>) okostelefonokkal vagy a helyszínen kihelyezett táblagépeken keresztül használhatók.

Hogyan fedezheted fel a múzeumot?

- *Tekintsd meg a tárlókat a megfelelő sorrendben a számozást követve!*
- *Kattints a megfelelő számra és nézd meg a digitális előadást!*
- *Fedezd fel a tárlókat egyenként a videók, képek és feladatok segítségével!*
- *Felfedezőútnad végén találod meg a számodra elrejtett kincseket!*

Budaörs területe az újkőkortól a rézkor és a bronzkor, majd a vaskor évezredei alatt folyamatosan lakott volt. Igazi jelentőségre azonban a római korban tett szert, mivel Pannónia provincia egyik fontos közlekedési és kereskedelmi útvonala mellett helyezkedett el, Aquincum közelében. A korra jellemző mezőgazdasági központ, egy vidéki kisletelepülés volt, amelyet egy oltárkő tanúsága szerint „Vicus Teutonak” neveztek. A 25 db feltárt kőépület mellett a közel 500 síros temető is gazdag leletanyaggal szolgál. A római szokásokat átvevő helyi kelta lakosság vezetőrétegének egyedülállóan fénylázó temetkezési szokására utal négy darab épen előkerült kora római kősi temetkezéses sír. A nemzetközi tudományos életben is szenzációsnak számító lelet együttesben a lovakon, vadász-kutyákon, fegyvereken kívül előkerültek a szélszerelt római kori utazó koscsik fű és fém maradványai, amelyek ilyen jó állapotban ritkán kerülnek elő ásatásokon.

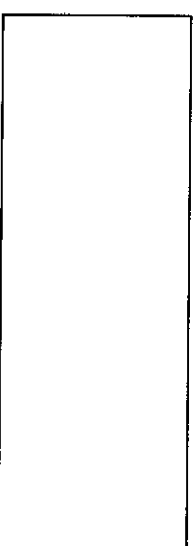

I. TEREM

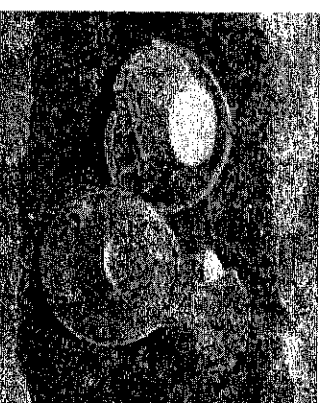
Az első teremben a Kamaraerdei dűlőben, a Hosszúréti-patak északi oldalán, 2002–2003-ban előkerült őskori és római kori települések legszebb leletei tekinthetők meg.

Az I. tárlóban lévő I. számú tárgy, egy újkőkori vonaldiszes edény a legkorábbi a leletek közül, 7000 éve karcolta bele a jellegzetes geometrikus mintákat a kis falu fazekasmestere. A patakparton egykor nagyon egyszerű favázak, tapasztott agyagfalú házakban élő, gyűjtőgazdaságú termelőkkel foglalkozó lakosok számos bonyolult formájú és díszítésű kerámia tárgyat hagytak hátra számunkra, amelyeket valamilyen kultikus szertartáson használhattak. A fénysre simított felületű, fekete égetett nagyméretű rézkori talak, füles csészék és poharak egy gyermekcsontvázzal együtt kerültek az áldozati gödörbe, 5000 évvel ezelőtt (2–13. tárgyak).

Rajzold le a legrégebbi őskori edényt díszítő mintát!

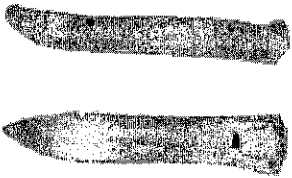
A bronzkorban (i.e. 2000–800) is folyamatosan lakott volt a terület, az I. tárló mellett tekinthető meg a korszakra jellemző temetkezési típusok rekonstrukciója. Az első egy hamvasztásos urnasír, a második pedig egy kettős csontvázas gyermeksír. Mindkét sírba étellel és itallal megtróliott edényeket helyeztek a túlvilágra utazók számára.

Milyen tárgyakat és táplálékokat figyeltél meg a sírrekonstrukcióban, a megfelelő válaszokat húzd alá:

1. Fogkefe és túlkör	5. Kerámia talak
2. Gabona magvak (búza)	6. Kőből patintott vágóeszközök
3. Bor	7. Pénzérmék
4. Páma, takaró	

A II. tárlóban a bronzkori használati tárgyak sokféleségével ismerkedhettünk meg, az egészek kicsi fülcs bögréktől (8–14. tárgyak), a nagyméretű urnákon át (7. és 15. tárgyak) egészen a kőből és csontból készített szerszámokig (20. és 23. tárgyak). A legértékesebb közülük az a szamárcsontból készült korszolypár, amelyet bőrszíjakkal a talpukra kötve használtak a téli közlekedés megkönnyítésére (24. tárgy). A tapintható kiállítás asztalán meg is tudod fogni a félig elkészült korszolját néhány darabját, az elkészítésükhöz használt kösszőközőkkel együtt.

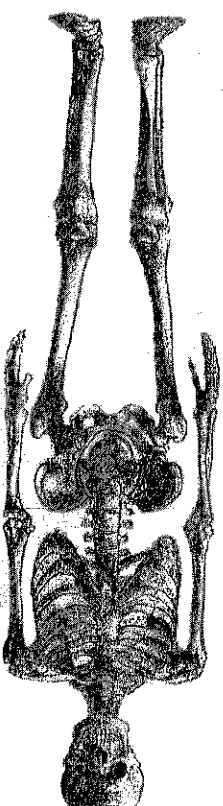
Milyen különbségeket figyeltél meg a tárlóban lévő korszolypár és a félig kész darabok között? Mivel kellene a munkát folytatnod, hogy elindulhass a befagyott Hosszúréti-patakra?

.....

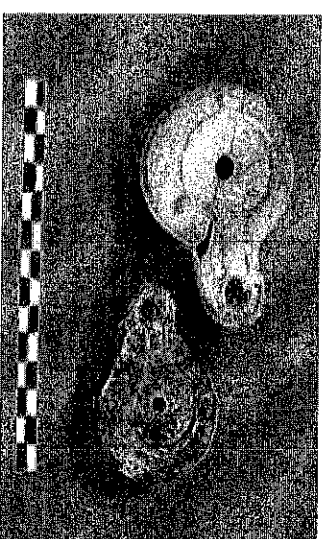
A terem másik felében a római kori település „Vicus Teuto” temetőjében előkerült kerámia, üveg és fém tárgyakat, valamint temetkezési rítusokat ismerhetjük meg. Az ablak alatt elhelyezett rekonstruált késő római téglasírba egykor egy gazdagon felöltöztetett, idős asszony testét helyezték a rokonai. Szeretünk és gondoskodásunk jelként, a kor szokásainak megfelelően üvegpalackban és kerámia bögrében kedvenc italait, ételét is a tetőcserepekkel lefedett sírba rakták. A kezébe és szájába pénzérméket helyeztek, hogy a túlvilágra utazása során fizethessen Kharónnak, a révésznek, aki az alvilág folyóján (Stryx) viszi át a holtak lelkét. A sír mellett egy légiós katonája kedvese áll.

Figyeld meg alaposan a sírt, mint a régészek! Rajzold rá a csontvázra azokat a tárgyakat, amik a korabeli viseletből megmaradtak!

A III. tárlóban a kora római (i.sz. 1-2. század) sírokba elhelyezett korsók, poharak, talak, tányérok, valamint mécsesek gazdag kollektója tekinthető meg. Külön figyelemre érdemesek a női és gyerek sírokba helyezett szoptató üvegek, a mai cumisüvegek ősei (13. és 16. tárgyak).

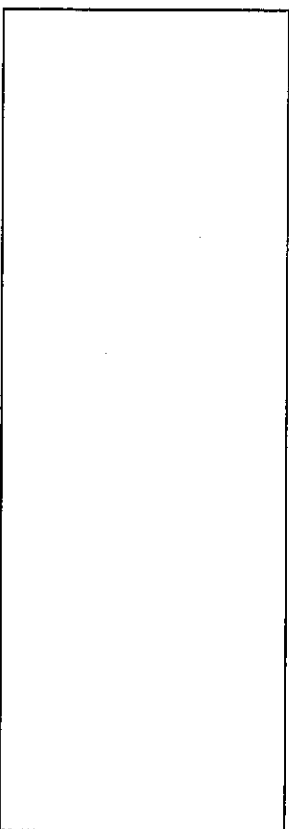
A tárlóban látható tárgyak közül melyiket használták a római szobák világítására?

.....

Mi hiányzik belőlük, hogy működhessenek? A tapintható kiállítás asztalán találsz segítséget!

Az elektromosság felhasználásának elterjedése előtt milyen eszközöket használtak az emberek világításra? Rajzold le ide!

A IV. tárlóban a késő római (i.sz. 3-4. század) sírokba helyezett, az étkezésekhez használt edénytípusok sokféleségét figyelhetjük meg. A rómaiak honosították meg a szőlőtermelést Pannoniában, sok mezőgazdasági eszköz, boroskorsó, korabeli ábrázolás és felirat tanúskodik erről. Ebben az időszakban már széles körben elterjedt a kerámia edények mázazása és a finom, vékonyfalú üvegpoharak és palackok (23-28. tárgyak) kereskedelme. Az üvegyártás a Közel-Keletről terjedt el a római provinciákban és drága luxuscikkeknek számított.

Milyen színű mázakat figyelsz meg a boroskorsókon?

.....

Az üvegtárgyakat öntéssel és fújással készítették, előállításukhoz sokféle nyersanyagra (homok, hamuszír, vagy nátronlúg, mészkő, színező fémoxidok) és tüzelőanyagra (fa, faszén) volt szükség a kemencékben.

Miket tároltak ezekben a finom vékonyfalú üvegpalackokban és fiolákban, húzd alá a megfelelő válaszokat:

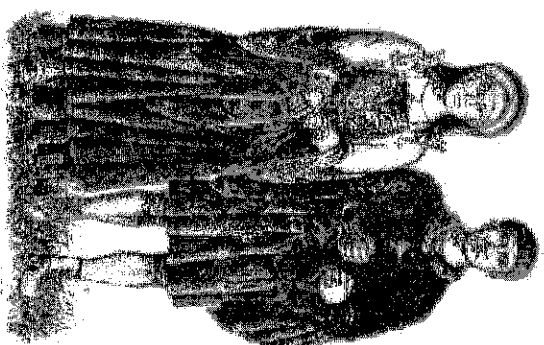
1. illatszer
2. pálinka
3. gyógyszerek
4. olívaolaj
5. lámpaolaj

Az V. és VI. tárlóban a női és férfi sírok jellegzetes fémleletei, ékszerei tekinthetők meg: finoman kidolgozott bronz fibulák (díszes ruhakapcsoló tű a vállon), fülbevalók, karkötők, gyűrűk, övcsatok, a nőknek csont tűtartó a bronz tűlkel (VI/6. tárgy), valamint vaskések, amelyek mellé még fémökövet is helyeztek az előrelátó családtagok az egyik sírba (VI/16. tárgy).

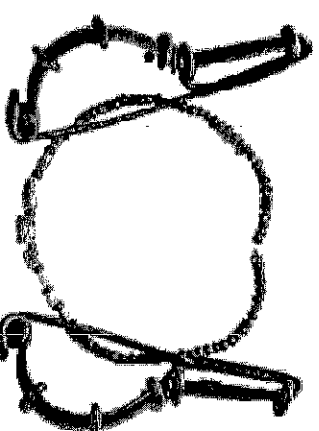
Milyen különbségeket figyeltél meg a női és férfi fibulák között? Hol, hogyan és hányszor viselték belőlük?

.....

Milyen fémeket és egyéb anyagokat használtak ezeknek az ékszerek az elkészítéséhez a római korban? Húzd alá a megfelelő válaszokat!

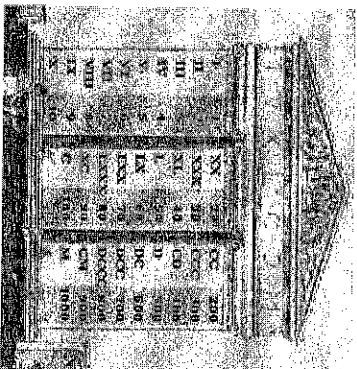
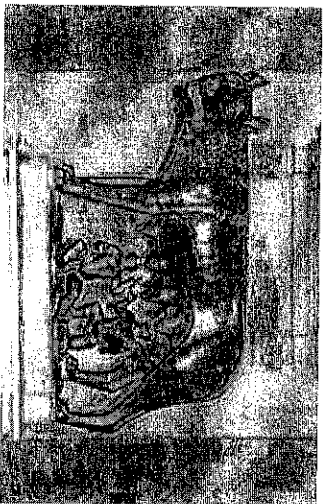
1. arany, ezüst
2. bronz, réz
3. alumínium
4. féldrágakövek (borostyán, ametiszt, hegyikristály, opál)
5. drágakövek (gyémánt, rubin, zafír, smaragd)
6. csont, kagyló

Az ékszeres tárlók mellett látható egy kora római hamvasztásos sírnak a rekonstrukciója, amelybe az urna mellett tálakat és korsót helyeztek a halott túlvilági szülékletének a kielégítésére. Az urnába belenézve még láthatóak a hamvasztás során megmaradt csontdarabok, kerámia és ékszer töredékek, amiket a leégett máglya összegyűjtése után az edénybe helyeztek a temetési szertartás során.

A sírrekonstrukció felett a falon látható egy fontos információkkal bíró olfarktő töredék, amelyet Terra Mater (a Földanya) tiszteletére állítottak a római település lakói, i. sz. 248-ban. A latin nyelvű feliratról megtudhatjuk, hogy a Herkules nevét viselő körzet („pagus Herculis”) települései, köztük „Vicus Tentor” (Buda-örs) képviselői Róma alapításának ezredik évfordulójára helyezték az olfarkövet a szentélybe.

A mondák szerint Róma alapítása ie. 753. április 21-én történt. Tudod-e kik alapították a Birodalom fővárosát?

Írd le római számokkal ezt az alapítási dátumot!

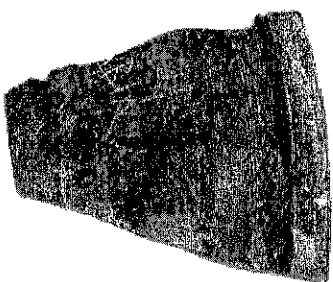
II. TEREM

Az előző teremben a római település temetőjének a leletanyagát tekinthetjük meg, ebben a teremben viszont a lakó és műhelyépületek romjai között előkerült használati és dísz tárgyakat, mezőgazdasági eszközöket és a bútortok, nyílászárók alkatrészeit.

A VII. tárlóban az óslakos helyi kelta lakosság által készített egyszerű kézzel formált fazekakat (1-4. tárgyak) és a finoman iszapolt, szürke, korongon készült, besimított díszítésű tároló és tálaló edényeket (8-12., 17-25. tárgyak), valamint a vörös sávos festésű edényeket (26-27. tárgyak) helyeztük el. Erdemes megfigyelni a római hatásra készült bepecsételt díszítésű tálakat (14-16. tárgyak), amelyek közül az egyikre a tulajdonos még a nevét, „ABINUS” is rákarcolta (13. tárgy).

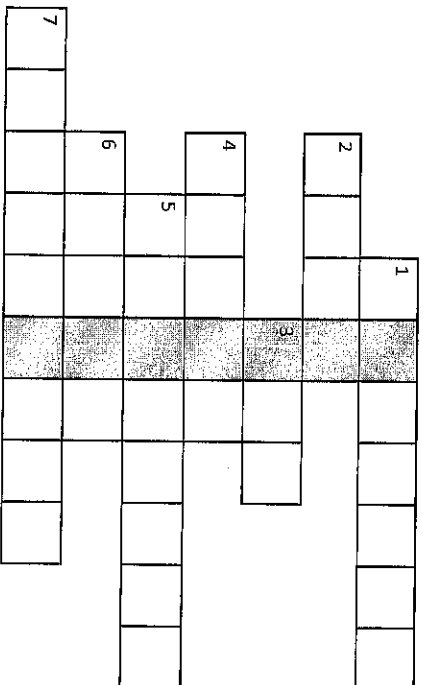
Ha megoldod a következő keresztrejtvényt, a középső függőleges sorban megkapod a táj tulajdonosának az egész, kiegészített nevét.

Vízszintes sorok:

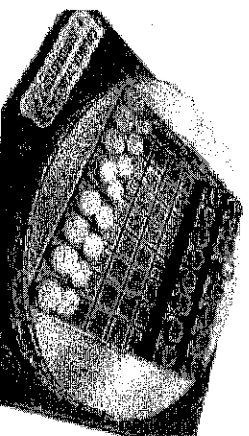
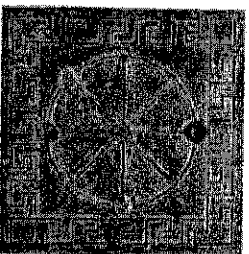
1. Obelix barátja.
2. A birodalom fővárosa.
3. A rómaiak kedvenc itala.
4. A római hadsereg legnagyobb egysége.
5. A Dunántúlon lévő római provincia neve.
6. Romulus testvére.
7. Róma legnagyobb épülete, ahol a gladiátorviadalmakat tartották.

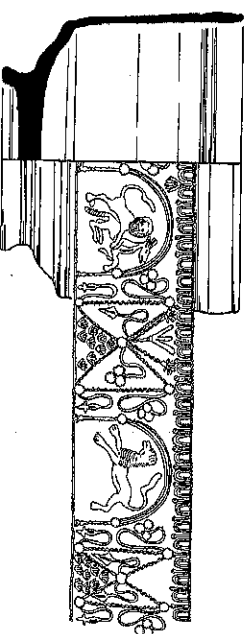
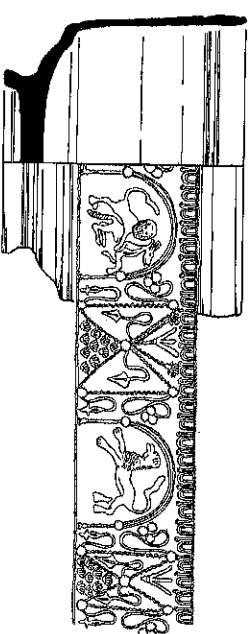

A VIII. tárlóban a Római Birodalom más provinciából származó import edényeket mutatjuk be. A terra sigillata edények élénkvoros színű, fényes felületű és kidomborodó mintákkal (növényi ornamentika, állat és emberalakos jelenségek) gazdagon díszített, drága díszedények voltak. Speciális technikával, formátalak segítségével készülték (5-11., 13-18. tárgyak). Mivel mesterek a nevüket bepecsételték a termékeikbe, ezért évtizednyi pontosítással meg tudjuk határozni készítésük helyét és korát. Az ételek pépesítésére használt dözsztálak (34-35. tárgyak), a cserépfazekak fedői (20., 48. tárgyak) és a gyapjúfeloldozás során használt orsógombok (39-45. tárgyak) mind-mind más oldaláról mutatják be a kor asszonyainak a hétköznapi életét. A fényűző lakomák után pedig játékkal mulatták az időt a vendégek, erről csontból készült játékgurák (28., 31. tárgyak) és egy elefántcsont dobókocka is tanúskodik (30. tárgy).

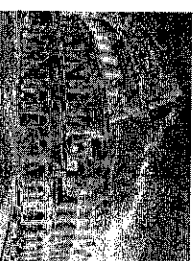
A ma is kedvelt társasjátékok őseit játszották a rómaiak, felismered őket?

Restaurátor szemmel megfigyelve hány különbséget fedezel fel a két terra sigillata tál között? Karikázd be őket!

A IX. tárlóban, a terem közepén a horvátországi testvérvárosunk Pula római kori életét bemutató kiállítás kerámia tárgyai, az amphitheatrum falában pedig a kis bronz istenszobrok, egy isztriai kőkunyhó makettje és a tenger élővilágának a bemutatója tekinthető meg. Az isztriai felszízegetet hamarabb meghódították Caesar légioi, mint a dunántúli Pannoniát, ezért a gazdag római telepések egy virágzó kereskedelmi és kikötővárost hoztak létre itt az i.sz. első század elején. A Colosseumhoz hasonló Aréna ma is a város jelképe. A Pulában és Budaörsön előkerült kerámia edények hasonlósága jól bizonyítja, hogy a Birodalom minden részén nagyon gyorsan elterjedt a római étkezési és tárgykultúra.

Róma

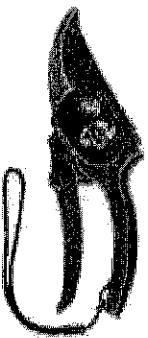
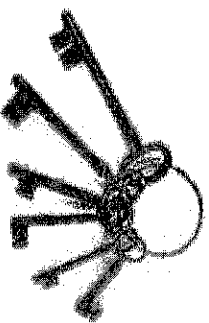
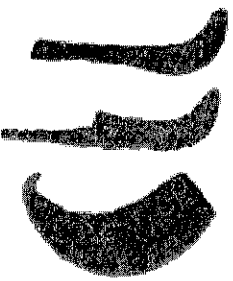
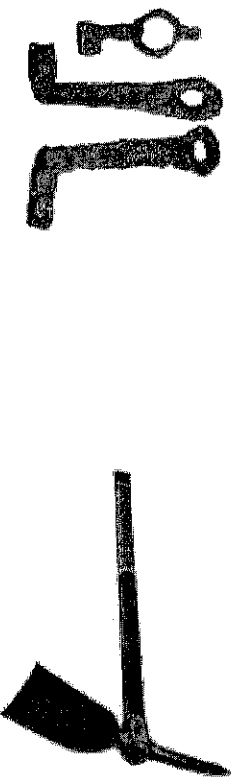
Pula – Pola

Óbuda – Aquincum

A X. tárlóban a budörsi római településen használt, vasból készült mezőgazdasági eszközök: kapu, csákány, sarló (1-6. tárgyak), szőlőmetező kések (8-10. tárgyak), az épületekhez tartozó lakatok és záruk (19-32. tárgyak), a szőgek, vasalások (54-60. tárgyak), a szövéshez használt nehezekek (64. tárgyak) és a malomkövek (66-67. tárgyak) tekinthetők meg.

Párosítsd össze a római kori és a mai szerszámokat! Mik ezek?

A XI. táblóban a fínomabb bronzedények töredékei (1–9. tárgyak), az ékszersz ládikák füllei és diszei (12., 14., 20. tárgyak) és a sokféle formában előkerült ékszerek és a ruhákat összetartó fibulák (15–31. tárgyak), valamint az övek bronz díszítései (41–44. tárgyak) figyelhetőek meg. Látható, hogy a település lakói a római uralkod évszázadai alatt biztos anyagi jólétre tettek szert és mindenképpen igyekeztek átvenni a Birodalom szokásaival járó divatos kislősegeket is. A gazdagabb lakó-

házaikat padlófűtővel látták el, kőfaragványokkal, padlókkal, a falakat freskókkal, stukkókkal díszítették, ablakaikban pedig már üveg volt. A kőfaragványok közül néhány kisebb darab éppen a tárlóban tekinthető meg (46–51. tárgyak).

A padlófűtés nagyon kényelmessé tette az életet a fürdőikben és a lakóházakban. Párosítsd össze a képen lévő betűket a megnevezésekkel!

..... padlófűtés oszlopai

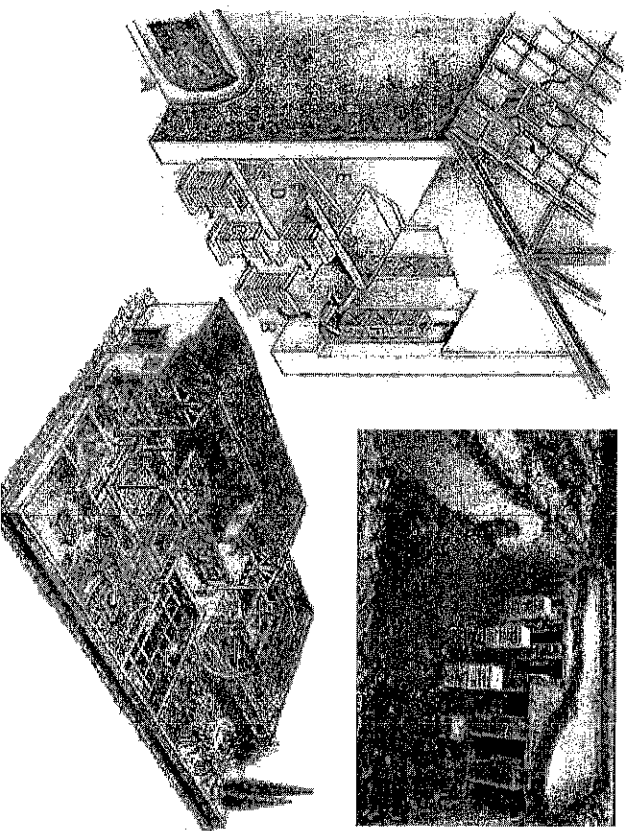
..... mozaikdíszítéses padló

..... külső tűztér, ahonnan a tüzelés végezték

..... áramló meleg levegő

..... falban lévő kerámia csövek

..... kerámia padlótaglák

III. TEREM

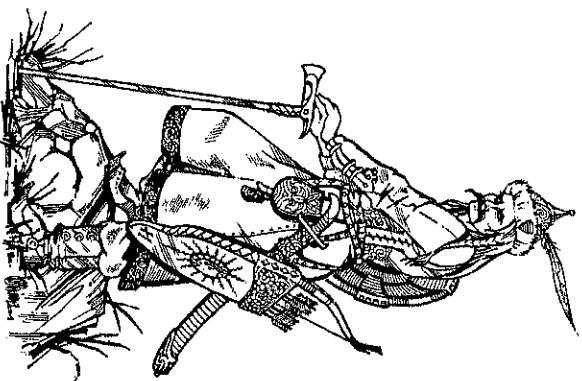
A legszebb honfoglalás-kori sír Budaörs másik részéről, a Tűzkőhegyről, a Nap-hegy utcából származik, ahol kerti munkák során bukkantak a csontokra. A tárlóban látható sírrekonstrukció ennek a leletcsoportnak a férfi tagját mutatja be, veretes övével, egy tegezben a mellkasára helyezett nyílvezetővel, a lovához használt szíjelosztó karikákkal és kengyellel. A veretek típusa és gazdagsága szerint egy rangos harcos férfi lehetett, akit a 10. század első felében temettek el a hegy oldalában, lovával és asszonyával együtt.

Hány nyílvezetőt helyeztek a sírba?

Egy szíjelosztó karikába hány bőrszíjat lehetett befűzni?

A kengyelt mire használták a lovasok?

A szomszédos képen egy honfoglalás-kori harcost láthattok, melyik viseleti darab maradványai találhatók meg ebben a sírban?

A XII. tárlóban a középkori Csik (Virág u.) és Horthi (Beregszászi u.) falvak területén végzett régészeti feltárásokon előkerült leletekből látható egy kis változat. Az egyszerű bekarcolt díszítésű, kormos felületű főzőfazekak és az étkezéshez használt csészék, tálak, valamint a vas mezőgazdasági eszközök helyben, a középkori kis önálló falvak műhelyeiben készültek. A szőlőtermelés a római kor évszázadai után is virágzott a környező hegyoldalakon, ahogy erről a középkori szőlőmetsző kések is tanúskodnak. A lovak patkói, zabláji és egy sarkantyú az állattartásra utaló közvetlen bizonyíték (1., 8., 9. tárgyak). A hulladékgyűjtőbe sok

állatsont és egyéb szerves anyag, például növényi magvak is kerültek (27. tárgy) az évszázadok során. Az újkori színes mázas kerámia edények és kályhacsempek töredékei már a későbbi korok szőlőgazdálkodás házaiból kerültek hulladékként a középkori falvak területére (1-7. tárgyak).

A középkori Csik falu helyén ma a Csiki Pihenőkert található, amely egy Árpád-kori régészeti park, erdei iskola és nyári tábor

IV. TEREM

Ebben a külön terebben a kora római kocsik és lósrók leleteiből látható egy kisebb változat. A kamaraerdőben feltárt római település mellett temetőnek egy elkülönült részén kerültek elő a díszes utazókocsik (4 db) és a felszerelt járművek. A kocsik és hajtások, valamint vadászutazók. A kocsik a túlvilágot a föld egy távoli vidékén képzeltek el, ahová hosszú út vezetett és ahonnan már nincs visszatérés, az örök boldogság várja az utazókat. A túlvilági utazásra a sírköveken is utalnak a képi ábrázolások, de legszembetűnőbb az eltemetett utazókocsik és lovak bizonyítékait a római hódítást is tükröző elképzelést.

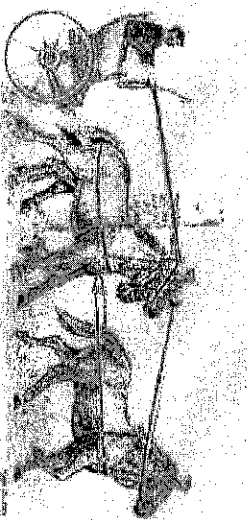
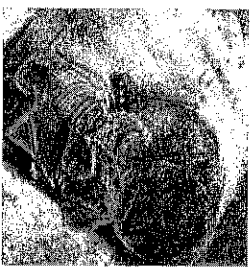
Az I. és II. tárlóban az utazókocsik egyedülállóan gazdag bronz díszítései és a lovak számszámának, ezüstözött veretei (1/2. és 13. tárgyak) és gyöngyei láthatóak. Külön figyelmet érdemelnek azok a részletesen kidolgozott bronz díszek a II. tárlóban, amelyek Bacchus püök arcával (1. tárgyak), valamint egy sas és kígyó plasztikus fejével (2. tárgyak) díszítettek.

A III. tárlóban az egyik lósrócsontváza látható díszes számszámának a maradványával együtt (1-15. tárgyak). A ló tulajdonosának kedvenc szórakozása a vadászat volt ezért családja a hajtások mellett még a vadászutazóját is eltemette a sírjába (16. tárgy).

Milyen fegyver okozta a ló halálát, amit a mellkasában beszorulva találtak meg a régészek?

A kutyacsontvázatot megfigyelve milyen tárgyat ismeresz fel a nyakában?

A IV. tárlóban az egyik kétkerekű kocsi vas alkatrészei és a római hadseregben lovas katonaként szolgáló tulajdonosának fegyverei láthatóak (kard, lándzsák, 15-17. tárgyak). Kiemelkedően értékes a Luna (Hold) istennőt ábrázoló bronz díszpajzsdudor (14. tárgy), amelyet a lovassági tornajátékokon használtak és nem a harcban.

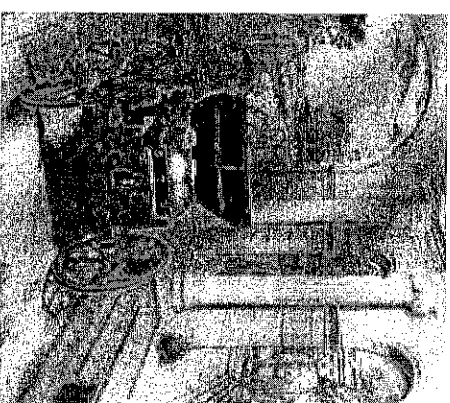
Az alábbi képen egy római csatajelenetet láthattok, karikázzátok be azokat a fegyvereket rajta, amelyeket a tárlóban töredékesen láthattok és a tapintható kiállításrészen másolatban ki is próbálhattok.

Az V. tárlóban az egyik négykerekű kocsi makettjével és a háttérben egy gazdag római villaeépület rekonstrukciójának bemutatásával igyekszünk a kor hangulatát és látványát visszaidézni. A kép bal szélén Marcus Antonius Victorinus látható,

aki Aquincum polgármestere volt és itt élt a budaörsi vicusban, éppen munkájába indul a kocsián a provincia központjába...

Hány vendég érkezett hozzá?

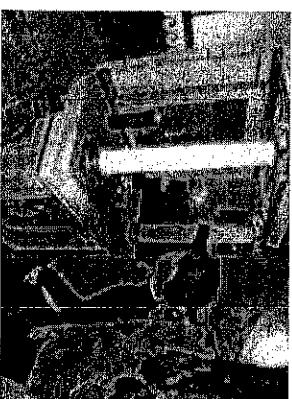
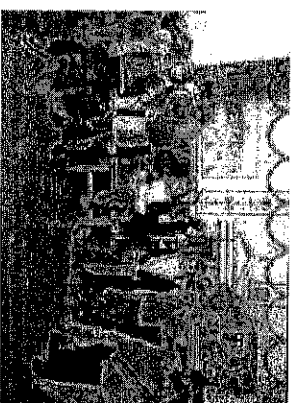
Milyen árut szállított a kocsijával?

Hány légios katona őrzi a villáját?

Kiállításotérmi kalandozásunk után a múzeumpedagógiai terembe átsétálva kipróbálhattátok a villa gazdag lakóinak életét. Az étkező legfontosabb berendezési tárgyai az étkezőágyak voltak, amelyeken oldalt fekvve és könyöklöve fogyasztották el a sokféle finyenc fogást. A lakoma előtt a ház urának ősei és a római istenek előtt mutattak be áldozatot.

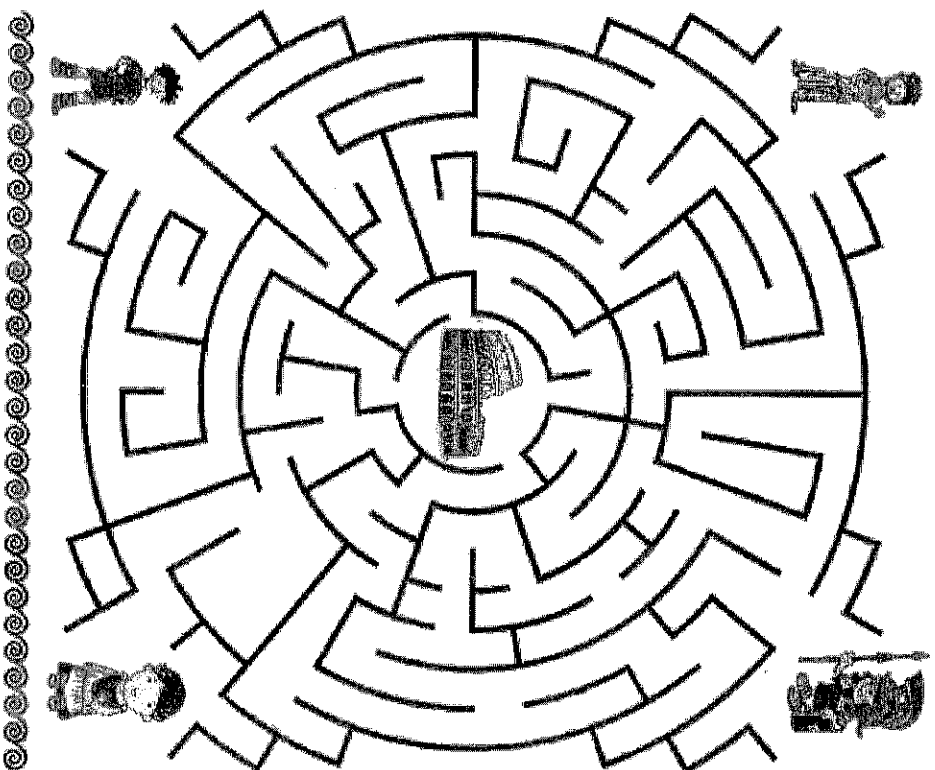
A mi szentélyünk Flóra, a tavasz, a bőség a szerelem istennőjének a tisztelgetésre készült. Gyűjtsatok meg egy füstölőt a képe előtt.

A játékos időutazásunk végén meglepetés jutalmatok a szentély ajtaja mögött táru fel...

Minden út Rómába vezet – „Omnes viae Romam ducunt”
Keressd meg melyik római barátunk jut el a mai előadásra a Colosseumbai

KIADTA A RÉGISÉGBŰVÁR IFJÚSÁGI ÉS KULTURÁLIS EGYESÜLET

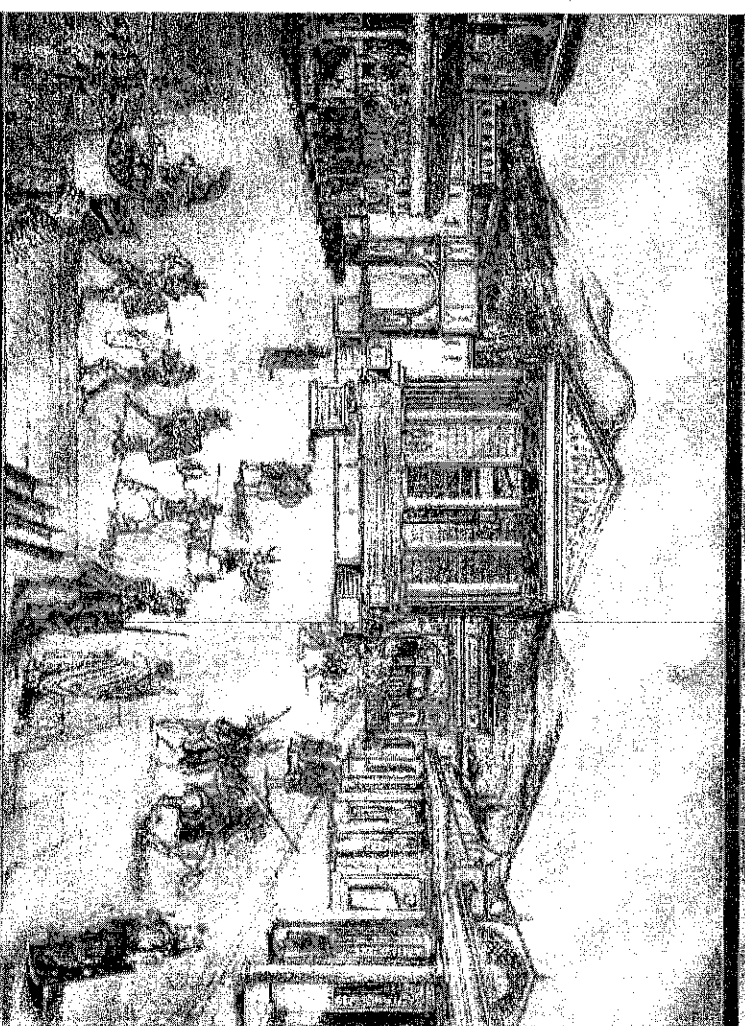
Feljelős kiadó: Mester Edit ehők

Szerkesztette: Mester Edit és Vasszi Réka

DTP: Bartucz Anikó

info@regeszetiinnuzeum.hu
www.regeszetiinnuzeum.hu

Hol láttad az eredetét? Keressd meg a 10 hírviző részletet a képen!

www.regeszetiinnuzeum.hu

NYILATKOZAT

a közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságáról szóló 2007. évi CLXXXI. törvény szerinti összeférhetetlenség, illetve érintettség fennállásáról, vagy hiányáról

A Pályázó neve: Régiségbúvár Egyesület

Természetes személy lakcíme:

Születési helye, ideje:

Gazdasági társaság esetén székhelye:

Cégjegyzékszám:

Adószáma:

Képviselőjének neve:

Egyéb szervezet esetén székhelye: 2040 Budaörs, Jókai u. 9/b.

Képviselőjének neve: Mester Edit

Nyilvántartásba vételi okirat száma: 4.Pk.60.371/2001/6.

Nyilvántartásba vevő szerv megnevezése: Pest Megyei Bíróság

Kijelentem, hogy személyemmel, illetve a pályázóként megjelölt szervezettel szemben a közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságáról szóló 2007. évi CLXXXI. törvény (Knyt.)

– 6. § (1) bekezdése szerinti összeférhetetlenség

1. nem áll fenn vagy

☐

2. fennáll az ...pont alapján

– 8. § (1) bekezdése szerinti érintettség

1. nem áll fenn vagy

☐

2. fennáll az ...pont alapján

Az összeférhetetlenség vagy az érintettség alapjául szolgáló körülmény leírása:

.....
.....
.....

Kijelentem, hogy az összeférhetetlenség megszüntetésére az alábbiak szerint intézkedtem:

.....
.....
.....

Kijelentem, hogy az érintettség közzétételét külön űrlap csatolásával kezdeményeztem.

Kelt: 2017.05.31.

Régiségbúvár Művészeti és Kulturális Egyesület
2040 Budaörs, Jókai u. 9/b
Tel.: 06-30-376-6699, Fax: 06-23-415-428
www.regisegbuvar Egyesulet.hu
Adószám: 18893221-1-13
Bankszámlaszám: 10916001-00000053-00000000

Aláírás/Cégszerű aláírás

RÉGISÉGBUVÁR
IFJÚSÁGI ÉS KULTURÁLIS
EGYESÜLET

2040 BUDAÖRS, JÓKAI U. 9/B
TELEFON: +36 30 549-8840
E-MAIL: INFO@CSIKIPIHENOKERT.HU
WWW.CSIKIPIHENOKERT.HU

NYILATKOZAT

Alulírott Mester Edit, a Régiségbúvár Egyesület elnöke nyilatkozom, hogy rendelkezésünkre áll a Legyel Te is régész!-múzeumpedagógiai munkafüzet kiadásához szükséges 100.000 Ft önrész.

2017.05.31.

Udvari Edit

Mester Edit kulturális egyesület
Régiségbúvár Egyesület
2040 Budaörs, Jókai u. 9/B
Tel.: 06-30-378-6699, fax: 06-23-415-428
www.regisegbuvaregyesulet.hu
Adószám: 18692221-1-13
Bankszámlaszám: 10918901-00000053-09090000